

Баламуш М. А.,

ст. викладач кафедри адміністративного та господарського права Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

МІГРАЦІЙНИЙ РЕЖИМ У НАУКОВІЙ ДУМЦІ УКРАЇНИ

Серед важливих завдань, які сьогодні стоять перед суспільством і державою, можна виділити такі: забезпечення ефективного правового регулювання та публічного адміністрування міграційних процесів, створення умов для безперешкодної реалізації прав, свобод, законних інтересів мігрантів і виконання ними передбачених законодавством обов'язків, посилення соціального і правового захисту громадян України, які перебувають або працюють за кордоном, підвищення рівня національної безпеки шляхом запобігання виникненню неконтрольованих міграційних процесів та ліквідації їх наслідків [1].

Вирішити поставлені завдання допомагає міграційний режим, що існує в Україні. Визначення змісту, структури та системи міграційного режиму в Україні є однією з умов розбудови правової держави на сучасному етапі державотворення та важливою умовою реалізації державної міграційної політики в Україні.

З'ясовано, що в юридичній науці існують такі тенденції щодо досліджень міграційного режиму як виду правового та адміністративно-правового режимів:

1) представлені в теорії держави та права визначення правового режиму за змістом суттєво різняться між собою. Його визначають як: соціальний режим певного об'єкту, закріплений правовими нормами й забезпечений сукупністю юридичних засобів (С. Алексєєв, В. Ісаков та ін.); як особливий порядок правового регулювання або як систему правового впливу (М. Матузов, В. Разуваєв та ін.); як складне юридичне утворення, до змісту якого слід відносити не тільки метод, способи і типи правового регулювання, а й інші елементи (А. Васильєв, В. Іванов та ін.);

2) у науці адміністративного права довгий час зосереджувалась увага виключно на так званих спеціальних режимах, які є поширеними в адміністративно-політичній та господарській сферах адміністративно-правового регулювання і публічного адміністрування (А. Басов, К. Бережна, Т. Васильєва, С. Магда та ін.), і лише в поодиноких працях робилася спроба на рівні теорії адміністративного права дослідити адміністративно-правові режими (В. Бєлєвцева, В. Ласточкін, С. Маїлян, Т. Мінка, В. Настюк, С. Поповчук, В. Рушайло та ін.);

3) у науці адміністративного права міграційний режим не є категорією, на підставі якої будується зміст і структура наукових досліджень у сфері міграції. У якості предмета таких досліджень в основному виступали міграційні процеси (О. Бандурка, І. Гарна, О. Кузьменко, О. Савченко, С. Саїв, В. Столбовий, Н. Тиндик та ін.), державна міграційна політика (О. Малиновська, С. Мосьондз, В. Олефір та ін.), правовий статус суб'єктів міграційних правовідносин (О. Аніна, О. Воронятніков, Д. Голобородько, Н. Грабар, С. Константінов, В. Палько, Л. Савранчук, О. Сікорський та ін.), міжнародне міграційне право та співробітництво з питань міграції (С. Божок, І. Василенко, С. Кривчук-Новак, Є. Стрільченко та ін.), а також міграційне право в системі права України (А. Супруновський, Н. Цекалова та ін.);

4) найбільш ґрунтовно категорія «міграційний режим» розглядається у кандидатській дисертації В. Снігура «Міграційний режим в Україні» (2008 рік), яка, однак, має такі недоліки: а) розглядаючи міграційний режим як засіб реалізації державної міграційної політики, автор зосереджується виключно на

характеристиці правового статусу органів публічної адміністрації, уникаючи в роботі особливостей правового статусу фізичних осіб; б) зміст дисертації присвячено в основному механізму реалізації міграційного режиму, а не розкриттю його змісту та характеристиці його елементів [2].

На підставі проведеного аналізу можна зробити наступні висновки.

У науці адміністративного права довгий час зосереджувалась увага виключно на так званих спеціальних режимах, які є поширеними в адміністративно-політичній та господарській сферах адміністративно-правового регулювання і публічного адміністрування, і лише в поодиноких працях робилася спроба на рівні теорії адміністративного права дослідити адміністративно-правові режими.

У науці адміністративного права міграційний режим не є категорією, на підставі якої будується зміст і структура наукових досліджень у сфері міграції. У якості предмета таких досліджень в основному виступали міграційні процеси, державна міграційна політика, правовий статус суб'єктів міграційних правовідносин, міжнародне міграційне право та співробітництво з питань міграції, а також міграційне право в системі права України. Виключення становить праця В. Снігура, який у межах кандидатської дисертації розглядає міграційний режим як засіб реалізації міграційної політики в Україні. Разом із тим автор зосереджує увагу не стільки на змісті міграційного режиму, його структурі та системі, скільки на характеристиці механізму забезпечення міграційного режиму в Україні, який включає: систему правових актів; організаційно-структурні формування; організаційно-правові методи та способи.

Список використаної літератури:

1. Про Концепцію державної міграційної політики: Указ Президента України від 30.05.2011 р. № 622/2011. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/622/2011>. – Назва з екрану.

2. Снігур В. М. Міграційний режим в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право / В. М. Снігур ; Київський національний університет внутрішніх справ. – К., 2008. – 198 с.